

PROGRAMA DE DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

Curs 2010-2011

Claudia Jiménez Cortés
Identificació de l'assignatura: 20873
Número de crèdits: 6
Obligatòria

I. EL SISTEMA INTERNACIONAL

Lliçó 1. La societat internacional i el dret internacional públic

Origen i evolució. El dret internacional públic com a sistema jurídic de la societat internacional actual. La institucionalització del sistema internacional, especial referència a les Nacions Unides. Concepte de dret internacional públic

II. LA SUBJECTIVITAT INTERNACIONAL

Lliçó 2. La subjectivitat internacional de l'Estat

Concepte i elements constitutius de l'Estat. El principi de la igualtat sobirana. Les immunitats de l'Estat. El principi de la no intervenció. El reconeixement d'Estats. El reconeixement de governs. La representació exterior dels Estats

Lliçó 3. La subjectivitat internacional de les organitzacions internacionals i l'estatut internacional d'altres actors

La subjectivitat internacional de les OI. Les competències de les OI. La representació exterior de les OI. Situacions històriques. Els pobles. Les ONG. Les empreses transnacionals. L'individu. La humanitat

III. EL PROCÉS DE FORMACIÓ DE NORMES EN EL DRET INTERNACIONAL

Lliçó 4. Els tractats com a font de dret internacional públic

Concepte de tractat. Classes de tractats i funcions. La celebració de tractats. La celebració de tractats a Espanya. Les reserves. L'aplicació provisional. Dipòsit i registre dels tractats

Lliçó 5. Altres fonts de dret internacional públic i mitjans auxiliars

El costum. Els principis generals del dret. L'equitat. La jurisprudència i la doctrina. Concepte i classes d'actes unilaterals dels Estats. Els actes unilaterals de les OI: la funció normativa interna i la funció normativa externa, especial referència a les resolucions de l'Assemblea General i del Consell de Seguretat de les Nacions Unides

Lliçó 6. L'estructura del sistema jurídic internacional

Concepte de font i normes de *lege ferenda*. La interacció entre fonts formals i mecanismes coadjuvants per la creació de normes. Consentiment i consens dels Estats en la formació de normes. La jerarquia de les normes internacionals. El *ius cogens*

IV. APLICACIÓ ORDINÀRIA DEL DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

Lliçó 7. Les relacions del dret internacional públic amb els drets interns

La recepció del DIP i la seva jerarquia. La recepció del DIP i la seva jerarquia a Espanya. La interpretació internacional de les normes de DIP. Interpretació i aplicació de les normes internacionals a Espanya. El control internacional

Lliçó 8. Efectes de les normes internacionals i les seves eventuais alteracions

Els efectes de les normes internacionals, especial referència als efectes *erga omnes*. Nul·litat, modificació, terminació i suspensió dels tractats

V. APLICACIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL DRET INTERNACIONAL PÚBLIC

Lliçó 9. La prohibició de l'ús de la força i la solució pacífica de controvèrsies internacionals

La prohibició de l'ús de la força, especial referència a la prohibició d'agressió. Concepte i regulació de les controvèrsies. Els mitjans de solució diplomàtics. Els mitjans de solució jurisdiccionals: L'arbitratge, la solució judicial, especial referència al TIJ. La solució de controvèrsies a les OI.

Lliçó 10. La responsabilitat internacional

Concepte de responsabilitat internacional. L'element objectiu i l'element subjectiu. Les circumstàncies excoelents. Conseqüències del fet internacionalment il·lícit: la reparació. L'obligació de reparar per actes lícits. Altres supòsits de responsabilitat. Els Tribunals Penals Internacionals.

Lliçó 11. Mecanismes d'exigència del compliment del dret internacional públic

La protecció diplomàtica. Les mesures d'autotutela. Els procediments institucionalitzats. Els capítols VII i VIII de la Carta. La pràctica de les Nacions Unides: les forces de manteniment de la pau i altres mecanismes

VI. COMPETÈNCIES ESPACIALS I COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Lliçó 12. Competències espacials i espais d'interès col·lectiu

L'espai terrestre. L'espai aeri. El dret del mar. Altres espais d'interès col·lectiu. La protecció del medi ambient

Lliçó 13. Arquitectura econòmica internacional i cooperació per al desenvolupament

Les relacions financeres internacionals. Les relacions comercials internacionals. La cooperació per al desenvolupament

Lliçó 14. Drets humans i dret humanitari bèl·lic.

Evolució de la regulació internacional dels drets humans. La Declaració universal. La protecció internacional universal. La protecció internacional d'àmbit regional: el sistema del Conveni de Roma de 1950. El dret humanitari bèl·lic

TEXTOS NORMATIVOS OBLIGATORIOS

- Carta De las Naciones Unidas , de 26 de junio de 1945
- Resolución 2625 (XXV) De la Asamblea General de las Naciones Unidas, de 24 de octubre de 1970, titulada “*Declaración sobre los principios de derecho internacional referentes a las relaciones de amistad y a la cooperación entre los estados*”
- Convenio de Viena sobre el Derecho de los tratados de 23 de mayo de 1969
- Proyecto de artículos sobre la responsabilidad del estado por hechos internacionalmente ilícitos, texto aprobado por la CDI en su 53º período de sesiones.
- Estatuto de la Corte Penal Internacional, de 17 de julio de 1998
- Estatuto de la Corte Internacional de Justicia, de 26 de junio de 1945
- Resolución 217 (III) de la Asamblea General de las Naciones Unidas, de 10 de diciembre de 1948, titulada “*Declaración Universal de los derechos humanos*”
- Constitución Española de 1978

BIBLIOGRAFIA BÁSICA

Manuales de referencia

CARRILLO SALCEDO, J.A. : *Curso de Derecho Internacional Público*, 2ª ed., Tecnos, Madrid, reimpresión. 1996.

DIEZ DE VELASCO, M., *Instituciones de Derecho Internacional Público*, 16ª edición, Madrid, Tecnos, 2009

FERNÁNDEZ DE CASADEVANTE ROMANÍ, C.: *Derecho internacional público*, Dilex, Madrid, 2003.

GONZÁLEZ CAMPOS, J.D., SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, L.I. Y ANDRÉS SAÉNZ DE SANTA MARÍA, P., *Curso de Derecho Internacional Público*, 8ª ed., Civitas, Madrid, 2003.

GUTIÉRREZ ESPADA, C.: *Derecho Internacional Público*, Trotta, Madrid, 1995.

JUSTE RUIZ, J.; CASTILLO DAUDÍ, M.: *Lecciones de derecho internacional público*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2005.

MARIÑO MENÉNDEZ, F.: *Derecho Internacional Público: Parte General*, 5º ed. Trotta, Madrid, 2005.

PASTOR RIDRUEJO, J.A., *Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales*. 9º edición, Madrid, Tecnos, 2009

REMIRO BROTONS A. Y OTROS: *Derecho Internacional*, McGraw-Hill, Madrid, 2007.

RODRÍGUEZ CARRIÓN, A.: *Lecciones de Derecho Internacional Público*, 5ª ed., Tecnos, Madrid, 2002.

Códigos que contienen los textos normativos básicos:

BERNAD Y ÁLVAREZ DE EULATE, M.; SALINAS ALCEGA, S.; TIRADO ROBLES, C.: *Textos básicos de Derecho Internacional Público*, RIIIEE; Zaragoza, 2002.

GONZALEZ CAMPOS, J.D.; ANDRÉS SAÉNZ DE SANTA MARÍA, P.: *Legislación básica de Derecho Internacional Público*, 5º ed. Tecnos, 2005.

TORRES UGENA, N.: *Textos normativos de Derecho Internacional Público*, 9ª ed., Civitas, Madrid, 2004.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

La evaluación de la asignatura tanto en primera como en segunda convocatoria, consta de un examen final que constará de: 1) 10 preguntas cortas, de carácter conceptual y con espacio limitado (50%) y 2) un caso práctico a resolver (50%). Será imprescindible haber superado ambas partes para efectuar la media aritmética.

Los alumnos que tengan nota de evaluación continuada y hayan presentado la recensión de uno de los libros que se proponen a continuación podrán subir hasta un punto y medio la nota del examen, siempre y cuando se haya obtenido como mínimo un 4 en cada una de las partes que componen dicho examen.

La nota de la evaluación continuada será la resultante de la media obtenida sobre el 75% de las actividades propuestas, además de la recensión.

Lista abierta de libros para la recensión

- Izquierdo, Ferràn; -*Poder y Felicidad*, ed. La Catarata, 2007
 -*Israel i Palestina. Un segle de conflicte*, Euno ed., 2009
- Maalouf, Amin; -*Les identitats que maten*, 5ª ed., La Campana, 2009
 (En castellano: "Identidades asesinas", Alianza ed., 2008)
 -*El desajuste del mundo*, Alianza, 2009
 (en català *Un mon desajustat*, ed. La Campana, 2009)
- Oliveras, Arcadi; *Un altre mon*, ed. Angle, 2006
- Segura, Antoni; *Señores y vasallos del siglo XXI*, ed. Alianza, 2004.
 (ed. La Campana en català)
- Todorov, Tzvetan; *El miedo a los bárbaros*, ed. Galaxia-Gutenberg-Círculo de
 lectores, 2008